

A FELNŐTTKÉPZÉSI PROGRAMOK AKKREDITÁCIÓS ELJÁRÁSÁNAK SZAKÉRTŐI TAPASZTALATAI

Dancsó Tünde

Kodolányi János Főiskola

Kulcsszavak: felnőttképzés, akkreditáció, programakkreditáció, minőség, minőségfejlesztés

A munkaerőpiacnak olyan felnőttképzésre van szüksége, amely felkészíti a résztvevőket a technológiai fejlődés kihívásaira, javítja a hatékonyságot, növeli a gazdasági eredményességet, kulturális értékeket közvetít. A felnőttképzés rendszere, szervezése, módszertani kérdései, jogi szabályozása széles területet ölel fel (Benedek és Szép, 2006; Henczi, 2009; Várad, 2008; Zachár, 2009).

A felnőttképzési rendszer fontos eleme az akkreditációs eljárás, amelynek keretében az intézmények a felnőttképzési tevékenységük minősítését kérhetik. A minősítés célja, hogy az akkreditációra vonatkozó jogszabályokban meghatározott magasabb szintű minőségi követelmények alapján hitelesítse az intézmények tevékenységét. A teljes programra és a modulokra vonatkozó adatlapok teljes körűen dokumentálják a képzési folyamatot. A képzési programok minősítésekor a dokumentumok jogszabályoknak való formai megfelelését vizsgálják, amelyet intézményi akkreditáció vagy ellenőrzés esetén helyszíni vizsgálat egészít ki. A programakkreditációs eljárás szerint a kérelmeket két szakértő vizsgálja, a bírálatokban megjelent hiányosságokat független szakértők vizsgálják felül.

Vizsgálatunk során az elmúlt két év programakkreditációs kérelmeinek független szakértői vizsgálatait elemeztük. Az elemzés során azt vizsgáltuk, hogy melyek azok az eljárások, amelyeknek a megvalósítása a képzés során nehézséget jelentene, emiatt a tervezett eljárás javítása szükséges. A jelentésekben szereplő problémákat összesítettük, majd a jogszabályi helyekre vonatkozó utalás alapján kategorizáltuk.

Eredményeink szerint a problémák elsősorban a felnőttképzéssel kapcsolatos fogalmak eltérő értelmezéséből adódnak. A kérelmekben szereplő eljárások egy része olyan hiányosságokat tartalmaz, amelyeknek a megvalósítása az intézmény számára gazdasági jelentőséggel is bír, pl. az előzetesen megszerzett tudás elismerése, a bekapcsolódás és részvétel feltételeinek meghatározása, a fogyatékoságból eredő speciális igények figyelembevételének módja. Eltérések tapasztalhatók olyan területeken is, amelyeknél a jogszabályok pontosítására lenne szükség, pl. a képzés céljától függően a maximális csoportlétszám meghatározása, a képzés során alkalmazott értékelési rendszer alkalmazása, az alkalmazott tananyag biztosítása. A jellemző problémák mellett a képzések specialitásából adódó egyedi nemmegfelelőségek is azonosíthatók, melyekre az eljárás során általánosan alkalmazható módszerek kidolgozására van szükség.

A minősítési eljárás a képzések hitelesített dokumentáción alapuló megvalósítása miatt kiemelt gazdasági jelentőséggel bír. A hiánypótlásra felszólító dokumentumokat a jogszabályi környezet pontos alkalmazásával, a hiányosságok pontos feltérképezésével kell elkészíteni, mindezek dokumentálásában a szakértőkre egyre nagyobb felelősség hárul. Az akkreditációs eljárás során szerzett tapasztalatok közvetlen és közvetett módon hozzájárulhatnak az alkalmazott eljárás javításához, a kérelemben dokumentált képzés minőségi megvalósításához.